

Eva Maliti Fraňová
O PRÍJEMNÝCH
POCITOCH

*Pavol Pálffy a Louise Vilmorin
Takmer skutočný príbeh*

O PRÍJEMNÝCH POCITOCH

Eva Maliti Fraňová

O PRÍJEMNÝCH POCITOCH

slova

Použité citáty sú z knihy *Teória príjemných pocitov* (Théorie des sentiments agréables) filozofa francúzskeho osvietenstva Louisa-Jeana Lévesque de Pouilly (1691–1750).

Tento projekt finančne podporil

U. fond
na podporu
umenia

Text © Eva Maliti Fraňová 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2021

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného, alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-5048-7

I.

Jestvuje náuka o pocitoch, je rovnako nespochybniteľná, ba dôležitejšia, než akákoľvek iná prírodná veda. Sú filozofi, ktorí sa svojimi pozorovaniami naučili od prírody niektoré zákonitosti, kde vyniká jasný dôkaz, tak ako v geometrii. Že by to, čo sa deje v tele, bolo pre ducha najdôležitejším predmetom poznania? Že by človeku hrubá nevedomosť bránila vidieť zmeny, ktoré pociťuje v sebe samom? Iste, rôzne stupne fyzikálneho pohybu majú tú prednosť, že sa dajú vyjadriť číselne a ponúknu rozsiahly materiál matematickým výpočtom; hoci naše pocity nijako nemôžeme zmerať, rozlišujeme ich veľmi presne, aj keď nemôžeme pozorovať to, čo predchádza ich vznik, ani to, čo ich sprevádza a vedie k zániku. Že teda v teórii pohybu prekonáme, ak sa to takto dá povedať, s kompasom v ruke nekonečnosť priestoru a času; v úzkom rámci teórie pocitov nemôžeme ašpirovať na takúto oslnivú cestu, ale mohla by byť takmer taká istá, ak sa oprieme len o nespochybniteľné fakty a rôzne idey...

S Françoisom prišiel veľký fúzatý muž, mladý čašník ho posadil rovno oproti nej. Pozrela naňho a hneď sa odvrátila, pochopila, že je to ten gróf z cudziny, o ktorom jej Fran-

çois rozprával, chodili spolu na konské dostihy. Priviedol ho, aby mu ukázal, čo ešte aj dnes prežívajú parížski monarchisti. Predstava nahých mŕtvych tiel Ľudovíta XVI. a Márie Antoinetty s odťatými hlavami medzi kolenami v nich zrejme doposiaľ vzbudzuje výčitky. Aj teraz, tak ako po iné roky, si na výročnom januárovom zhromaždení, po pietnej pocte pri kráľovských katafalkoch v Kaplnke zmierenia mali v neďalekej reštaurácii pripomenúť pamiatku kráľovského páru, ktorý revolucionári popravili roku 1793.

Pozrela na Françoisu.

Zatiaľ si ju nevšímal, zanietené konverzoval so susedom z druhej strany. Pomyslela si, že fuzáň oproti nej nesedí náhodou. Určite v tom má prsty François, asi zase niečo zosnoval...

Čašníci ponalievali do nachystaných pohárov víno a všetci vstali k slávnostnému prípitku. Prítomný kňaz odriekal známe slová modlitby. Pozdvihla pohár a obrátila sa k mužom. Vzápätí čašníci začali roznášať na podnosoch rozmanité syry a drobné pokrmy, ešte predtým na stoly poukladali košíky s nakrájanými bagetami. Fuzáň niečo pošepkal Françoisovi, na čo sa François obrátil k Louise:

„Rád by som ťa zoznámil...“

Fuzáň vyskočil a zrazil opätky:

„Gróf Pavol Pálffy de Erdöd,“ uklonil sa.

„Vy ste...“ začala a on hneď vysypal:

„Podnikateľ. A okrem toho uhorský šľachtic. Región, z ktorého pochádzam, sa kedysi za Rakúsko-uhorskej monarchie, nazýval Horné Uhorsko. Hovorí sa mu Slo-

vensko, lebo ho obývajú Slováci. Býval to dosť zaostalý región, ale dnes je súčasťou Československa a to je moderná krajina. No šľachtický stav, ako je známe, moderný nie je, zrušili ho a aj väčšinu privilégií, takže bežne titul nepoužívam. Som Pavol Pálffy.“

Usmiala sa: „Nie, myslela som... či ste tu aj vy ako pozorovateľ. Tak ako ja alebo François, pravda?“ otočila sa k Françoisovi. „Viete, som panovačná ako Napoleon a ten bol odporcom tohto všetkého. Potvrď, François,“ znovu naňho pozrela.

„Ale nebol odporný,“ poznamenal François a ona prikývla:

„Odporný bol Philippe Égalité.“

„Prečo?“ spýtal sa gróf.

Mechanicky si vytiahla z kabelky škatuľku Gitanes, naklonila ju a potriasla. Zo škatuľky vypadla cigareta a gróf z vrecka vyhrabal zápalky, rýchlejšie než François.

„Dovolíte?“ pripálil jej cigaretu v ústach. Posunula škatuľku k mužom a ukázala na ňu prstom.

„Nech sa páči,“ ponúkla ich. „Ak teda fajčíte takéto ľudové cigarety...“

Fajčili bez slova.

„Prečo bol odporný?“ vrátil sa gróf po chvíli k svojej otázke.

„Philippe Égalité? Hlasoval v Konvente za popravu kráľa a kráľovnej. A pritom bol Bourbon. Podľa mňa je to nečestné... Viete, obdivujem viaceré cnosti, medzi nimi čestnosť a obranu cti všeobecne.“

„Aj ja,“ prikývol. „Madame...“

„Louise Vilmorin de Lévêque.“

Fúzatý gróf na ňu uprel ohromený pohľad a po chvíli povedal:

„Ale ja vás poznám. Vy ste spisovateľka.“

„Mňa?!“

Pozrela na Françoisu, zatváril sa prekvapene, no mohla to byť aj hra.

„Poznám vašu knihu,“ pokračoval gróf.

„Ktorú?“

„Máme ju v hradnej knižnici. Aj v tejto chvíli si viem predstaviť, kde je, myslím, že v piatom regáli, niekde vľavo...“

Chcela niečo povedať, ale on ju prerušil.

„Viete, u nás, na hrade Bibersburg, vraví sa mu Červený Kameň, pre vás, samozrejme, zbytočná informácia, nepoznáte ho. Hrad obýva strýkova rodina, ja som vyrastal v kaštieli Budmerice, to je naše rodinné sídlo. No na hrad sme chodili za príbuznými aspoň raz týždenne, bolo to veľmi blízko. A od detstva som sa tam na tú knihu díval. Dokonca si pamätám signatúru, bolo to...“ zamyslel sa a po chvíli sa usmial: „Nie, už si nepamätám.“

V zvláštnom očarení pokrútila hlavou.

„Ako sa volala tá kniha?..“

„Lehre der angenehmen Empfindungen. Náuka o príjemných pocitoch. Nemecký preklad. A autorkou knihy bola Louise de Lévêque.“

Rozosmiala sa.

„Ale to je Louis-Jean, nie Louise! A okrem toho, bol to Lévesque. Francúzsky osvietenec. Celým menom sa volal Louis-Jean Lévesque de Pouilly. Bude to jeho známa kniha o príjemných pocitoch. Aj sa tak nazýva, tuším – Théorie des Sentimens Agréables. No ja som Louise Vilmorin de Lévêque. Napísala som knihy, ale iné.“

„Prepáčte...“ povedal zmätene. „Je to zhoda mien...“

„Nie úplná...“ zamrmlala.

„Smiešne, však?“ obrátil sa k Françoisovi a potom k nej. Zasmiali sa.

Poznamenala s ľahkou sebaíroniou: „Ak by tam mala moja kniha toľko storočí stáť... bola by som večná...“

Spýtal sa, čo tým chce povedať, no ona len záhadne mlčala.

Obaja mlčky premýšľali, no on sa zrazu strhol a rýchlo sa obzrel, akoby od chrbta pocítil ohrozenie. Bol to len vzduch, ktorý sa zľahka zvířil, lebo pomedzi stolíky sa k ich dlhému stolu predieral Louisin brat Roger, podľa dohody prišiel po ňu autom. Prekvapila ju grófova vnímavosť, no tvárila sa, že si nič nevšimla a dívala sa na Françoisu. Roger zavolať: „Louise!“ Zakývala mu. Letmo sa na oboch mužov usmiala a grófovi sa krátko ospravedlnila: „Pardon!“ Potom pozdravila Françoisu: „Au revoir“ a ponáhľala sa preč. V jednom momente sa obzrela a uvidela grófa, ako nakláňa hlavu a sprevádza ju pohľadom.

* * *

Vo chvíli, keď sa tak záhadne odmlčala, preletela jej hlavou, bohvieprečo, myšlienka o šťastí. Dokonca si predsta-

vila, že sa k nej gróf obrátil so slovami: „Skús byť šťastná.“ Ale v skutočnosti sa nič také nestalo, napokon, aj keby to povedal, od neho predsa jej šťastie nezávisí. Pravdupovediac, práve v tomto období sa necítila zvlášť príjemne, skôr naopak. Aj myšlienky o šťastí jej pripadali vzdialené. Našťastie – a v tom zase bolo jej šťastie, hoci trochu iné – všetky okolnosti, vrátane počasia, priali práci, mala chuť písať a písala. Nadišli februárové dni, vo vzduchu bolo cítiť predzvesť jari, ktorá sa čoskoro mala zaskvieť v plnej kráse. A ona usilovne pracovala, dostala zákazku od filmárov, aby prepísala svoju prózu do filmového scenára. Sedela za písacím stolom doma vo Verrières-le-Buisson a jedným uchom vnímala štebot vtákov, čo radostne vyspevovali na konároch stromov v záhrade rozprestierajúcej sa okolo ich rozložitého domu. Vytvárali tlmenu zvukovú kulisu prenikajúcu aj cez sklá okien. Koncert sa naplno rozoznel na poludnie, keď otvárala okno dokorán a nechávala voľne prúdiť do miestnosti slnkom prehriaty vzduch. Zhlboka dýchala, vychutnávala si vtáčiu radosť aj pocity šťastia, ktoré akoby nemalo nijaký dôvod, iba ten, že vtákov nadchýna slobodný štýl života, ktorý dostali do vienka od matky prírody. Taká sloboda sa jej páčila. V zamyslení si zapalovala cigaretu, s pôžitkom fajčila. Aj to bola sloboda. Dokonca na krátku chvíľu, kým dofajčila, akoby mala pocit ozajstného šťastia. Žeby šťastie súviselo so slobodou?

V predstavách jej gróf vravel, že má byť šťastná. Presnejšie, že to má skúsiť. Čo by to mohlo znamenať? V sku-

točnosti hádam už od malička túžila po šťastí. Ale to bola len túžba... A túžba zjavne nestačila, po krachu ich zväzku s Henrym si povedala, že jej takzvané ženské šťastie nemá byť dopriate. V duchu si povzdychla, uvedomovala si, že ide aj o nehu, milovanie, slovom, že potrebuje mužskú lásku, no to si pripúšťať nechcela. Nič také, nijaká láska, vravela si a úporne sa láske vyhýbala, napokon, jej americké manželstvo predsa bolo z lásky, no zažila v ňom veľa sklamaní. Kládla si otázku, čo je pre ňu šťastie. A hneď si odpovedala, že je to pocit a že musí byť príjemný. Ale pocity bývajú dlhodobé aj chvíľkové... Skôr chvíľkový, vravela si, ba priam prchavý – neexistuje absolútny ani definitívny a už vôbec nie nekonečný pocit šťastia.

Zo stretnutia s grófom si zapamätala knihu osvietenca Louisa-Jeana Lévesqua o príjemných pocitoch. Tam, kde mala v pamäti medzery, pomohla si listovaním v encyklopédii, prečítala si spisovateľovo heslo. Bola to vieroučná kniha, ale písalo sa v nej o filozofii a umení, hlavné boli autorove úvahy o ľudskom šťastí. Lévesque tvrdil, že k tomu, aby bol človek šťastný, čo je jeho prirodzené právo, potrebuje vieru – v Najvyššiu bytosť a v Božieho syna i Ducha. Usmiala sa, jej nábožnosť asi nebola taká hlboká, aby ju oprávňovala k šťastiu...

Niekedy z okna pozorovala malé rôznofarebné veveříčky, čo lozili po kmeňoch. Jedna z nich bola čierna. Keď vybehla na strom blízko okna, jasne videla jej čiernu srst na drobnom telíčku a huňatom chvoste. Spomenula si na

grófa Pálffyho, jeho dobrosrdečnú tvár a husté čierne fúzy. Napodiv sa jej nevytrácal z hlavy, hoci sa nepoznali a zdalo sa, že sa už ani nespoznajú. Nuž čo, takých stretnutí zažila v živote veľa. Ich jediným prínosom bolo, že cez ne vstupovali do jej života ľudia, ktorí z neho vzápätí vystupovali. A gróf pravdepodobne už vystúpil...

A potom, po nejakom čase sa stalo, že sa mal sláviť mardi gras, tučný utorok, najveselší deň fašiangov, ktorý u nich doma, keď bola malá, vždy oslavovali. A v dospelosti, keď mala chuť, tiež usporiadala oslavu, najmä kvôli deťom, ale pozývala i priateľov a ich priateľov, takých, ktorí sa radi bavia. Čo keby pozvala grófa na mardi gras, zišlo jej na um. Budú, ako zvyčajne, šantiacimi a vystrájjajúcimi deťmi... len v tento deň... Predstavila si ho ako malého chlapca, pri svojej povahe, ktorú v krátkom rozhovore stihla odhadnúť, by sa naňho iste vedel pretvoriť, aj sa nad sebou zasmiať. Vstup bude povolený výhradne v pyžamách. A trochu si vypijú, na dobrú náladu, sama si ju v tomto období potrebovala vylepšiť, zapíť neúspech, ktorým musela prejsť, napokon, zákonná platnosť jej manželského zväzku sa už onedlho skončí... Ale vo všeobecnosti časy neboli priaznivé, v atmosfére viselo niečo zlovestné a čo malo nasledovať, zatiaľ nikto nevedel predpovedať, múdrejšie bolo do budúcnosti nenazerať. Písal sa rok 1937 a vedľa v Nemecku sa diali veci, čo neveštili nič dobré. V tlači čítali o divných krokoch nemeckej vlády a niekedy sa zjavovali aj fotografie muža s krátkymi fúzikmi, Adolfa Hitlera, nemeckého ríšskeho kancelá-

ra. Pri zmienke o ňom si každý len povzdychol, mnohým stále nebolo celkom jasné, čo si o ňom a o všetkom okolo neho myslieť. Jej pripadal ako fanatik. No povedala si, že v tento utorkový večer bude zakázané myslieť. Každý musí zažívať príjemné pocity, ako sa píše v knihe starého osvietenca, o ktorej hovoril gróf.

Gróf sa volá Pavol, po francúzsky Paul. Musela sa usmiať, význam mena je „malý a skromný“, a ten chlap bol ako hora a hoci sa k nej správal galantne a úslužne, pochybovala, že by bol nadmieru skromný... Mala pocit, že bude dosť odvážny, a pritom je určite maximalista – kombinácia, akú kedysi zažila s Antoinom, problémový človek... Niečo z tej kombinácie mala aj v sebe, ale našťastie ju zachraňovala dávka ženskej opatrnosti, či ani nie tak opatrnosti, ako skôr neistoty, akú muži zväčša nemávajú. V každom prípade je gróf sebaistý muž, určite o sebe nepochybuje, ani keď robí nejakú hlúposť... Naozaj v ňom bolo čosi slobodné, čo jej imponovalo.

Dennodenne jej vyvolával François, od chvíle, ako mu naznačila, že by mohol priviesť aj grófa, ustavične sa vypytoval, či všetko platí. Pravdaže platí, pán gróf je očakávaný. A ako François tvrdil, gróf s večierkom na sto percent rátal, ale nakoniec sa všetko zmenilo. Neprišiel, nemohol. Zjavil sa iba François v pyžame a hneď si aj ľahol. Chcelo sa mu spať, sťažoval sa, že trpí nespavosťou. Bol ako vždy nezdvorilý, no ona nič nenamietala, nech si len pospí, keď to potrebuje, veď vopred rozhodla, že dnes je dovolené všetko. Povinné bolo iba mať na sebe

pyžamo a nezaťažovať myseľ– svoju, ani nikoho z tých, čo sa tu zišli... François ju ešte skôr, než zaspal, stihol informovať, že Pálffy síce neprišiel, ale duchom je prítomný... A potom, keď sa vyspal a sedel s pohárom bourbonu v kresle, oznámil jej, že gróf ju miluje, čo vyznelo trochu smiešne. No dobre, povedzme, že je do nej zamilovaný, vravela si, ale prečo si François myslí, že jej bude práve tento nóbl Uhor, pravdepodobne dobrodruh a možno trochu vizionár, vyhovovať? Ved' ona sa pohybuje medzi najelegantnejšími parížskymi intelektuálmi a šarmérmi, ktorí ju obdivujú a väčšina z nich jej dvorí. Napokon, aj sám François sa tváril ako jeden z jej nápadníkov, hoci len platonický (skutočnosť bola iná), no ten mal do elegána ďaleko... Že by kvôli fúzom? Povedzme, že sa nemýlil, fúzy mali niečo do seba. Pôsobili starosvetsky. Fúzami jej Pálffy pripomínal nebohého otca. Stačil pohľad, a hneď mu začala dôverovať. Keby ju vtedy v januári nebol Roger odviezol z reštaurácie, ešte dlho by sa zhovárali, hoci jeho francúzština zďaleka nie je dokonalá, pri rozhovore si pomáhali angličtinou, ktorú obaja ovládali slušne. Na mardi gras sa hodlala vrátiť k začatému rozhovoru. Chcela s ním hovoriť o šťastí... No nestalo sa, François grófa nedoviedol. Údajne ho odvolali domov kvôli naliehavým záležitostiam. Prišlo jej to celkom ľúto, až sa v duchu zasmiala nad svojou infantilnosťou...

S Françoisom žartovala, vravela, že chcela Pálffyho vidieť v pyžame, čo vyznelo trochu dvojznačne a François na ňu žmurkol a spýtal sa, či aj bez... Pozerali spolu na

pyžamovú spoločnosť tancujúcu v modrom salóne na prízemí vilmorinovského domu. A zamarilo sa jej, že zo zhluku postáv v pyžamách vystúpil veľký muž, mal na sebe smiešny nočný úbor s nočnou čiapčkou. Takže Francois ju len natahoval a pravda je iná. Už-už sa na Francoisa obracala s otázkou, ako to je, či Pálffy predsa len neprišiel, ale nakoniec bola ticho. Potom grófa uvidela, opäť len v predstave, ako pristúpil k nej a dlho na ňu mlčky hľadel, čierne fúzy sa mu ježili. A ešte jeden letný obraz: gróf stojí medzi mužmi, čo sa družne zhovárajú vzadu pri stene, jeho vysoká postava vyčnieva nad hlavami ostatných...

Večer, keď fajčila na dvore, dívala sa na tmavú oblohu posiatu jasnými bodkami žiarivých hviezd, podobnú mäkkému čiernemu zamatu vyšitému perličkami. Zajtra bude slnečný deň, pomyslela si. A potom si pomyslela, že keby tu s ňou bol Pálffy, oveľa tuhší fajčiar než ona, mohli by fajčiť spolu a hovoriť o šťastí. Dozaista by jej ďakoval, vravel by, aký je šťastný, že mohol byť hosťom vo Verrières a užívať si s jej spoločnosťou veselý mardi gras. V duchu sa uškrnula, na takú príležitosť by si Pálffy iste nevzal smiešne, ale skôr nejaké luxusné pyžamo... Možno by povedal, že hostiteľka vytvára skvelú atmosféru... A možno by to nepovedal. Škoda, že nevidel Verrières, páčilo by sa mu.

Mardi gras 1937 sa vydaril, spokojne v duchu zhodnotila, keď odprevadila posledných hostí. Napísala to aj na malú kartičku, ktorú potom založila do rozčítanej knihy.

V zamyslení zahasila cigaretu a vošla do salónu. Cez zahmlené verandové sklo zazrela Pálffyho, ako stojí opretý o zábradlie a fajčí. Aj to bola len predstava... A predstava sa stratila.

Často jej telefonoval François, pýtal sa, ako napreduje v tvorbe a či sa nechystá do Paríža. Ale musela ho zakaždým prerušiť, bola sústredená na písanie a všetko v nej sa podriaďovalo pripravovanému scenáru, nechcela sa od neho ani na chvíľku odpútať. A potom, jedného dňa, keď scenár dopísala, zažiadalo sa jej konečne niekam vypadnúť, zamoriť si pľúca prefajčeným kaviarenským vzduchom, s niekým živým si poklebetiť, porozprávať sa hoci o banalitách. Vtedy opäť zavolať François, tentoraz úplne vhod. Hneď sa dohodli, že sa na druhý deň stretnú v Café de Flore na bulvári Saint-Germain.

François už čakal, nadšene ju zdravil od zadného stola a hneď jej oznamoval, že už objednal červené víno. Potom sa začali zhovárať, François sa živo zaujímal o scenár, dobre poznal jej prózu a vypytoval sa, ako spracovala tú a tú pasáž, aby bola vhodná pre film. Jej duši túžiacej po uznaní to lahodilo. Rozhovor sa rozvíjal čoraz viac doširoka, bol čoraz zaujímavejší a asi by ho tak skoro neukončili, nebyť toho, že sa v jednej chvíli, celkom nečakane, pri vedľajšom stole zjavila vysoká mužská postava. Zaznamenala tieň periférnym videním a pootočila sa. Ostala ohromená, lebo uvidela grófa Pálffyho. Aj François sa začudoval, no zdalo sa jej, že to bolo len naoko, lebo grófa hneď pozval, nech si prisadne. Pomyslela si, že boli dohodnutí, ale vôbec jej to

neprekážalo. Ten večer strávili v trojici. No ona a Pálffy sa medzi sebou dorozumievali už len po anglicky, obidvaja si reč osvojili v Spojených štátoch, kde bola vydatá, a on tam prežil niekoľko rokov. Gróf ju po celý čas oslovoval „beautiful Louise“, vnáral pohľad do jej sivozelených očí a opakoval, že ho očarujú a sú zvodné. A ona sa smiala a na oplátku mu veštila z dlane. Celkom vtipné bolo, že François ničomu nerozumel, ukazoval si na uši, naznačoval hlavou aj rukami, že je ako hluchý. Nakoniec sa rozhodla ostať na noc v Paríži, prespala u priateľky Marie.

Potom sa ešte niekoľko ráz stretli v rovnakej zostave. Ale po čase Paul, ako ho začala volať, zase niekam odcestoval a stretávanie sa prerušilo. Odmietala si s ním vymeniť adresu či telefón, o ktorý ju žiadal, všetko nechávala na náhodu, predpokladala, že sa o ňu postará François, v tom sa naňho dalo spoľahnúť. Takto ubehlo leto a pomaly začínala jeseň, hoci lístie na stromoch bolo ešte vždy viac zelené než žlté. Jedného daždivého dňa musela ísť do Paríža, potrebovala navštíviť vydavateľstvo, kde jej pripravovali na vydanie knihu básní. Na vrátnici dostala odkaz, že šéfredaktor súrne niekam odišiel a prijme ju o hodinu. Vonku pršalo. Povedala si, že zájde na kávu, niekam blízko, najbližšie bola kaviareň v hoteli Crillon. Priestor bol honosný, ale jej to bolo príjemné, mala rada atmosféru, akú vytvárali úslužníci, vševediaci čašníci, ktorí tu servírovali na striebre. Vlastne sem vošla tak trochu intuitívne, z hlavy jej celkom vypadlo, že sa v tomto hoteli zvyčajne ubytováva gróf Pálffy.

Usadila sa, objednala si espresso, pomaly ho usrkávala zo šálky a prechádzala pohľadom z jedného na druhé zapršané okno. Napriek počasiu necítila smútok, bola plná akéhosi očakávania, zdržiavaného, no radostného a vrúcneho. Nevdojak sa v duchu začala usmievať. Spomenula si na pomyselnú predstavu o šťastí a povedala si, že by to mohla byť už nejaká jeho predzvesť... Len ako sa prejaví? Možno nijako, uškrnula sa.

Pohľad jej zastal na vchodových dverách, ktoré sa zrazu otvorili. Ukázal sa v nich veľký muž a celé ich zapratl. Nečakala, že to bude Paul Pálffy, tentoraz sa zjavil bez akejkolvek Françoisovej asistencie. Ostala ohromená, ale nedala to na sebe poznať a pri pohľade na známú tvár sa rozžiarila. Hneď ju zbadal a pristúpil k stolu.

„Chcel som vám volať...“ povedal. Stále si ešte vykali.

Chvíľu len tak stál, celkom nehybne. Mierne mu pošklbávalo ľavým fúzom.

„Chiméra...“ s úsmevom ukázala na fúz.

„Prečo?“

„Lebo vám pošklbáva fúzom... Aha, už nepošklbáva, ale pošklbávalo. Neviditeľná a neuchopiteľná chiméra. To ona chytá váš fúz a ťahuje ho, aby vás znervóznila. Keď som bola malá, pracoval u nás záhradník, ktorý dokázal zatvoriť chiméru do orecha. Predvádzal nám celé predstavenie, ako ju chytá a vťahuje pod orechovú škrupinu... Vrael, že chytá chiméru, a my deti sme ani nedýchali, hoci sme sa dívali len na záhradníkovu pantomímu s orechom. No zdalo sa nám, že je pred nami hmatateľná, naozajstná chiméra.“

Gróf si sadol.

„Ale mojím fúzom pošklbávate vy, Louise, vaše ženské fluidum.“

Chcela zareagovať a povedať, že fluidum a chiméra sú asi jedno a to isté, ale zháčila sa a mlčala. Myslela si, že budú spoločensky konverzovať, spýta sa ho, ako žije, ako sa má jeho rodina, dve deti a manželka, podľa Françoisových informácií už štvrtá, a aj ona mu porozpráva o deťoch, svojich troch dcérach, aj o štyroch bratoch a jednej sestre. To boli jej najbližší ľudia, tým všetkým dávala svoju lásku a tá láska bola postačujúca. Láska materská, súrodenecká... naplňovala ju šťastím. No nakoniec sa Pálffyho na nič nespýtala. Čo sa mala pýtať? Všetko vedela, informoval ju François. Len sa naňho mlčky usmievala. Úsmev pochopil trochu ináč.

„Kedy sa stretneme?“ spýtal sa z ničoho nič.

„My dvaja?“ pokrútila hlavou. „Neviem. Ako to myslíte?“

„Vy predsa viete, ako to myslím.“

„Najskôr nikdy,“ skrivila ústa do ľútostivej grimasy. Začal naliehať.

„Ale my sa stretneme, Louise. Ja mám výdrž, som poľovník, hoci vám pripomínam záhradníka. A keď sa v mojom revíri zjaví desatorák, budem naňho striechnúť aj desať rokov, no raz ho skolím.“

Aha, poľovník, zaregistrovala, to vysvetľovalo aj vnímavosť, ktorú si pamätala ešte z reštaurácie.

„Netušila som, že som desatorák. A dokonca vo vašom revíri...“